

Wspomnienie

BOLESŁAW LEŚMIAN

ŁĄKA

Wspomnienie

Lubię wspominać te dziecięce lata,
Gdym zaniedbując całą resztę świata,
W znajome pole szedł¹ razem z pastuchem
Krów, co bezładnym swych rapci² rozruchem
Niską przed nami nieciły kurzawę,
Ściągając na się³ wybiegły nad trawę
Deszcz much zielonych i złotych, i owych
Samotnie skrzących, ciemnopurpurowych,
Co dogadzając przemyślnemu skrzydłu,
Wpadają nagle w samo ślepie bydłu,
Zapatrzonemu w dal, jak w swą oborę.

Zawszem widywał po drodze brzóz korę
W brunatne pręgi i te same cienie
Lip na murawie, i żółtych motyli
Nagle w powietrzu skrzydeł rozdwojenie,
I nagły w trawę zlot, gdy do badyli
Nóg się czepliwych przytwierdzają schwytem —
I przykucnięte nad stawu błękitem
Kaczki, co naszą zaoczywszy⁴ trzodę,
Niezgrabnie, piersią zsuwały się w wodę —
I tłumy wróbli, co z głuchym łoskotem
Sfruwały z płotu, aby tuż pod płotem
W długi się szereg rozsypać na trawie.

I widywałem wszystko i nic prawie,
Na niewidziane znając drogę całą,
Bo odbywałem ją zarówno w sobie,
Jak poza sobą. Dziś wierzę, iż w grobie,
Gdy z mymi snami sam na sam zostanę,
Znów ją odbędę, znów na niewidziane,
W tym samym słońcu, jak we śnie przystało.

Szliśmy więc dalej, brnąc w słonecznym złocie
I ocierając zerwanym w przelocie
Łopuchem⁵ mokre, przeпоcone czoło.
A gdyśmy wreszcie tłumnie i wesolo,
Olśnieni ciszą i połyskiem trawy,

Wspomnienia, Dzieciństwo

Przyroda nieożywiona,
Zwierzęta

Wzrok, Droga, Grób, Sen

¹gdym (...) w znajome pole szedł — konstrukcja z ruchomą końcówką czasownika; inaczej: gdy szedłem. [przypis edytorski]

²rapcie — paski do podwieszania szabli u pasa. [przypis edytorski]

³na się — dziś popr.: na siebie. [przypis edytorski]

⁴zaoczyć (rzad.) — zobaczyć. [przypis edytorski]

⁵łopuch — łopian, dziko rosnąca lecznicza roślina o dużych liściach. [przypis edytorski]

Na otworzyste⁶ wkroczyli pastwisko,
Wnet rozniecone dla własnej zabawy,
Bezpożyteczne na pozór ognisko,
Co niewidzialnym pod słońce płomieniem
Drgało, za każdym widoczniejąc drgnieniem,
Kładłem żołądźcie i wiśniowe liście,
Ażeby skwiercząc, dymiło się wonniej.

Ogień

O, jakże kwiatom bywało przejrzyście
W mych oczach, gdzie się odbiły przestronniej,
Niżli w tej wodzie, co ciekła strumykiem
Przez nasze palce, gdyśmy w niej maczali
Chleb, w kostki tęnym krajany kozikiem⁷!
Tak spożywałem go: ze wzrokiem w dali,
Jakby na zawsze, utkwionym — odruchem
Warg swych zajęty, wsłuchany półuchem
W chrapliwe, senne i parne oddechy
Krów, co mozolnie przeżuwały zioła,
Tej ociążałej doznając uciechy,
Która im każe nie patrzeć dokoła
W nic, jeno⁸ przed się znieruchomić⁹ pyski,
Ociekle śliną i pachnące mlekiem.

A taka cisza na ten czar pobliski
Szła z dala, jakby wiek mijał za wiekiem,
Nie czyniąc zmiany, nie tykając wcale
Pilnie ku słońcu roziskrzonych kwiatów,
Ani świegotu skowronka w upale
Południejących nieustannie światów,
Na których błękit wsparł się mimochodem.
Naówczas¹⁰ w podłuż¹¹ kładłem się na trawie,
Ażeby badać skrycie i ciekawie
Znajomą łąkę, oglądaną spodem,
Co rozumiejąc, czym jest taka chwila,
Sama przede mną swą gęstwę rozluźnia,
By mi ukazać, jak się cień motyla
Tuż za skrzydłami po kwiatkach opóźnia,
I jak bąk w futro odziany tygrysie
Na złotym jaskrze¹², olbrzymiejąc¹³, skrzy się,
Coraz to z innej zachodząc go strony —
I jak przez maku czerniawą purpurę
Żuk, w wonnym wnętrzu chytrze zatajony,
Prześwieca płamą ruchliwą i ciemną —
Jak chwiejna żaba, wznosząc ślepie bure
W żółtej obwódce ku niebu, woń ziemną
Pochłania krótkim a szybkim oddechem,
Co jej podgardle w miech¹⁴ wzdyma białawy,
A pysk pozornym koślawi uśmiechem,

Przyroda nieożywiona,
Zwierzęta

⁶otworzysty (daw.) — otwarty. [przypis edytorski]

⁷kozik — nożyk ze składanym ostrzem. [przypis edytorski]

⁸jeno (daw., gw.) — tylko. [przypis edytorski]

⁹znieruchomić (przestarz.) — unieruchomić. [przypis edytorski]

¹⁰naówczas (daw.) — wówczas, w tym czasie. [przypis edytorski]

¹¹wpodłuż — dziś popr.: wzdłuż. [przypis edytorski]

¹²jaskier — niewielka roślina o drobnych kwiatkach w kolorze żółtym, białym, czerwonym lub innym, występująca na podmokłych terenach. [przypis edytorski]

¹³olbrzymieć — znacznie rosnąć, stawać się olbrzymem. [przypis edytorski]

¹⁴miech — przyrząd tłoczący powietrze; wór. [przypis edytorski]

Jak boża krówka¹⁵ na kończyń trawy
Z trudem swe skrzydła ku słońcu wyzwała,
Rozpoławiając sztywnego koralu
Pancerz, zbyt mocno na karku zemknięty —
Jak na włochatym, szorstkim liściu mięty,
Wzdłuż rubinami wysadzana szczerzej
Lśni gąsienica, wspinając się dzielnie
Na tylnych łapkach, i dalszy kierunek
Węszy swym pyskiem, z którego wycieka
Płyn bursztynowy, jarząc się z daleka —
I jak wypełzły skądciś¹⁶ na rabunek,
Pod kaszką¹⁷, niby pod strzechą ze srebra,
Wisi w powietrzu, chwiejąc się na strony,
Pająk brzuchaty, na wskroś prześwietlony,
Żem widział z lekka zaznaczone żebra,
Niby misternie przeplatane cienie.
A pod tych istnień zgielkiem i natłokiem
Czułem pierś ziemi i jej rozstępnienie
Pod moją piersią, zdławioną urokiem.

I zdało mi się, że na sny radosne
Lęgnę się w słońcu wraz z tłumem owadów,
Dziw pierworodny, co z podziemnych sadów
Wypełznął, węsząc żer oczom na wiosnę!
I zdało mi się, że wokół i wszędzie
Z głową tak samo, jak moja, upalną,
Leżą w tym samym, co i ja, oblędzie,
Czynne w milczeniu tęsknotą chóralną,
Snem jednoczesnym objęte istoty,
Ukryte w trawie aż po czub swój złoty,
Olbrzymie, cudne, miłosne, złowieszcze,
Co zgodnie dysząc, w łąkę patrzą chórem
I widzą twarz mą nie wiadomo w którym
Królestwie istnień, nieznaną im jeszcze,
Lecz do ich twarzy podobną z brzemienia
Słońca na oczach, pełnych zapatrzenia.
I poprzez kwiaty rozmyślałem w trawie,
Czyli je spotkam tam — w świecie na jawie,
Kiedy przybiorą kształt ludzki i lice¹⁸,
Aby zachować naszą tajemnicę...
I czy tych braci, co dzisiaj pokotem¹⁹
Mój sen zalegli²⁰, jako płaz przy płazie,
Gdzieś poza łąką spotkanych przelotem
Poznam po oczu odmiennym wyrazie?

Sen

¹⁵boża krówka (pot.) — biedronka, drobny chrząszcz o czerwonym tułowiu w czarne kropki. [przypis edytorski]

¹⁶skądciś (pot.) — skądś. [przypis edytorski]

¹⁷kaszka (łac. *Gypsophila paniculata*) — roślina o drobnych białych lub różowych kwiatach, często wykorzystywana w bukietach. [przypis edytorski]

¹⁸lice (daw.) — twarz; dziś popr. forma B. Im: lica. [przypis edytorski]

¹⁹pokotem — jeden obok drugiego. [przypis edytorski]

²⁰zalec — o wielu osobach lub przedmiotach: wypełnić sobą jakąś przestrzeń. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/lesmian-wspomnienie/>

Tekst opracowany na podstawie: Bolesław Leśmian, Łąka, wyd. J. Mortkowicz, Warszawa 1920

Wydawca: Fundacja Wolne Lektury

Publikacja zrealizowana w ramach biblioteki Wolne Lektury (wolnelektury.pl). Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Marianna Czabator, Michał Król, Paulina Choromańska.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.